

عنوان مقاله:

تعیین حساسیت سازندهای زمین شناسی حوضه آبریز مارون به فرسایش با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی

محل انتشار:

اولین همایش ملی راهبردهای دستیابی به کشاورزی پایدار (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

کوروش شیرانی - عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات استان اصفهان

محمد رضا حاجی هاشمی - فارغ التحصیل کارشناسی ارشد مهندسی بیابانزدایی، دانشگاه تهران

حمید بابلی موخر - فارغ التحصیل کارشناسی ارشد ژئومورفولوژی، دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

حوضه آبریز مارون از حوضه های مهم در استان خوزستان می باشد که نقش حیاتی در بخش کشاورزی و تولید انرژی دارد. در سالهای اخیر بدلیل کاربریهای نامناسب از جمله چرای بی رویه دام و کشت بر روی دامنه ها و نواحی شیب دار تحت فرسایش شدید قرار گرفته است. به منظور تعیین حساسیت سازندهای حوضه مورد نظر به فرسایش مطالعات زمین شناسی، تحقیقات صحرایی، مطالعه تحقیقات از قبل انجام شده، تحلیل نقشه های زمین شناسی 1/100000 و توپوگرافی 1/25000 در محیط GIS تلفیق شده و حساسیت هر سازند به فرسایش به دست آمد. علاوه بر کاربری نامناسب، لیتولوژی خاص منطقه از جمله سنگهای غیر مقاوم و حساس به فرسایش مانند تشکیلات گچی، مارن و شیل از دیگر عوامل اثرگذار در تشدید فرسایش در حوضه می باشند. این حوضه از نظر لیتولوژی دارای سازندهای تبخیری حساس به فرسایش (گچساران، میشان و آغاچاری) بوده که پتانسیل بالایی جهت فرسایش و انتقال رسوب را دارا می باشند. ترتیب سنی سازندهای رخنمون یافته در حوضه از قدیم به جدید عبارتند از: سنگ آهک آسماری، تبخیرها و شیل و مارنهای - گچساران، میشان و آغاچاری، کنگلومرای بختیاری و آبرفتهای عهد حاضر (کواترن). ویژگیهای ذاتی و محیطی عامل فرسایش پذیری سنگها بشمار می آیند. سازند گچساران دارای لایه های ضخیم ژپیس و نمک است که هردو قابل حل شدن در آب هستند، فرسایش در آبرفت کواترن بر اساس عوامل سطحی در لایه ها، ضعیف تا متوسط است. عمده ترین عوامل سطحی خاک از نظر فرسایش خندقها هستند. پدیده غالب فرسایش در این سازند آغاچاری، انحلال، آبکند، و فرسایش رودخانه ای است. بطوریکه در نقشه زمین شناسی منطقه مورد مطالعه عریض شدن رودخانه مارون دال بر فرسایش جانبی رودخانه در محل این سازند می باشد. محاسبات و وبررسیها نشان میدهد که - ترتیب سازندها از نظر حساسیت به فرسایش آبی و تولید رسوب به شرح زیر است: 1- آغاچاری 2- میشان 3- گچساران 4- بختیاری 5- آسماری

کلمات کلیدی:

حوضه آبریز مارون، سازند آغاچاری، فرسایش آبی، مارن، سازند گچساران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/123871>

